

Odporúčanie ako používať a citovať umelú inteligenciu podľa STN ISO 690:2022

Aktuálne na Slovensku platná norma STN ISO 690:2022. *Informácie a dokumentácia – Pravidlá pre bibliografické odkazy a citovanie informačných zdrojov* **nerieši explicitne AI nástroje**. Odporúčanie je vypracované na základe všeobecných princípov normy na nový typ zdroja.

Z metodologického hľadiska je kľúčové rozlíšiť ako je AI v záverečnej/kvalifikačnej práci použitá:

- *AI ako nástroj (technická podpora),*
- *AI ako informačný zdroj (generuje obsah, ktorý je predmetom citácie).*

Toto rozlíšenie rozhoduje o tom, či sa AI uvádza v zozname bibliografických odkazov.

AI ako nástroj (technická podpora)

AI použitá len na jazykovú alebo štylistickú úpravu (korektúru textu, štylistickú úpravu, parafrázovanie bez pridania nového obsahu, vyhľadávanie literatúry a pod.) sa nepovažuje za informačný zdroj. Neuvádza sa v zozname bibliografických odkazov. Uvedie sa v metodike, poďakovaní alebo poznámke.

Odporúčaná formulácia:

Pri jazykovej a štylistickej úprave textu bol použitý nástroj ChatGPT (OpenAI).
alebo

Text bol jazykovo upravený s využitím nástroja ChatGPT (OpenAI, verzia GPT-4).

AI ako zdroj generovaného obsahu

AI je vnímaná ako zdroj generovaného obsahu, ak má nasledovný charakter použitia:

- generuje text, ktorý je v práci citovaný,
- poskytne odpoveď, ktorá je autorom práce analyzovaná (odpoveď sa stáva predmetom výskumu),
- vytvorí obsah, ktorý je predmetom diskusie.

V tomto prípade ide o informačný zdroj, ktorý je potrebné citovať v texte a uviesť v zozname bibliografických odkazov. Nakoľko AI nemá osobného autora, odporúčame uvádzať korporatívneho autora: **OPENAI**

Citovanie v texte (Harvardský systém: autor-dátum)

(OPENAI, 2026)

Pre presnejšiu identifikáciu sa uvádza aj dátum zadania promptu (otázky, inštrukcie, príkazu):

(OPENAI, 2026, odpoveď na otázku z 13. 2. 2026)

Vzory bibliografického odkazu (Harvardský systém: autor-dátum)

OPENAI. (2026) *ChatGPT*. Online. San Francisco: OpenAI. Dostupné z: <https://chat.openai.com> [citované 2026-02-13].

Pri citovaní AI ako zdroja, má význam, oproti citáciám z printových a online zdrojov, uvádzať v prílohách *konkrétnu odpoveď a dátum generovania odpovede*, nakoľko AI je dynamická, negarantuje stabilitu výstupu, odpoveď nie je pevne publikovaný text a môže sa meniť model, dáta aj formulácia odpovede, t.j. časová identifikácia konkrétneho výstupu generovaného AI je oveľa dôležitejšia než pri stabilnom publikovanom diele (napr. monografii).

Z metodologického hľadiska je vhodné zapisovať bibliografický odkaz na AI nasledovne:

OPENAI. (2026). *Odpoveď nástroja ChatGPT na otázku „Ako citovať podľa STN ISO 690:2022?“* Online. 13. február 2026. Dostupné z: <https://chat.openai.com> [citované 2026-02-19].

Takto zapísaný bibliografický odkaz je transparentný, kontrolovateľný a metodologicky presný.

Poznámky:

- Pokiaľ AI vygeneruje zoznam vhodnej literatúry k riešenej problematike, nepovažuje sa za zdroj, ale nástroj na vyhľadávanie (ako napr. Študovňa Google). Uvádza sa v metodike, poďakovaní alebo poznámke. V texte sa cituje primárna literatúra a v zozname bibliografických odkazov sa uvádzajú originálne zdroje. Je potrebné overiť, či literatúra, ktorú AI vygeneruje, skutočne existuje.
- Ak AI upravuje text – necituje sa. Uvádza sa v metodike, poďakovaní alebo poznámke.
- Ak je citovaná konkrétna odpoveď AI, uvádza sa citácia priamo v texte a zároveň ako zdroj v zozname bibliografických odkazov.
- AI môže byť tiež predmetom výskumu – ak sa v texte analyzujú jej odpovede alebo hodnotí jej argumentácia, je potrebné uviesť citáciu priamo v texte a zároveň ju zaradiť medzi zdroje v zozname bibliografických odkazov.